

Rozpoznání rizik u stromů

Stromy přinášejí významný užitek pro naše domovy i města. Avšak v případech, kdy ohrožují lidské životy nebo majetek, stávají se nebezpečnými. Příkladnou péčí o stromy ochráníme svůj majetek a současně prodloužíme jejich životnost.

Stromy jsou důležitou součástí našeho světa. Stromy jsou nenahraditelnou součástí životního prostředí a jsou mají vysokou estetickou hodnotou.

Nicméně stromy mohou být i nebezpečné. Celé stromy nebo jejich části mohou svým pádem způsobit zranění lidem, nebo poškodit jejich majetek. V takových situacích je nazýváme rizikovými stromy, a musí jim být věnována patřičná pozornost. I přesto, že každý strom má za extrémních podmínek potenciální možnost k pádu, je jen malé procento stromů které takto selhávají pokud se jim patřičně věnujeme. Pravidelnou kontrolou stromů odborníkem který vyhodnocuje jejich tzv. provozní bezpečnost se můžeme vyhnout mnoha komplikacím.

Zajišťování bezpečnosti stromů na pozemku je odpovědností vlastníka. Tato brožura nabízí několik způsobů, jak lze běžné vady spojované s následným nebezpečím identifikovat. Odborné hodnocení skutečného vlivu zjištěné vady je však úkolem pro zkušeného arboristu a zjištěný defekt stromu by s ním měl být konzultován.

Pravidelná péče o stromy pomůže předcházet vzniku rizika a identifikovat potenciálně nebezpečné stromy zavčas. Je-li již jednou riziko rozpoznáno, mohou následovat další kroky ke snížení pravděpodobnosti pádu a jeho následků.

Rizikové stromy v blízkosti elektrických vodičů

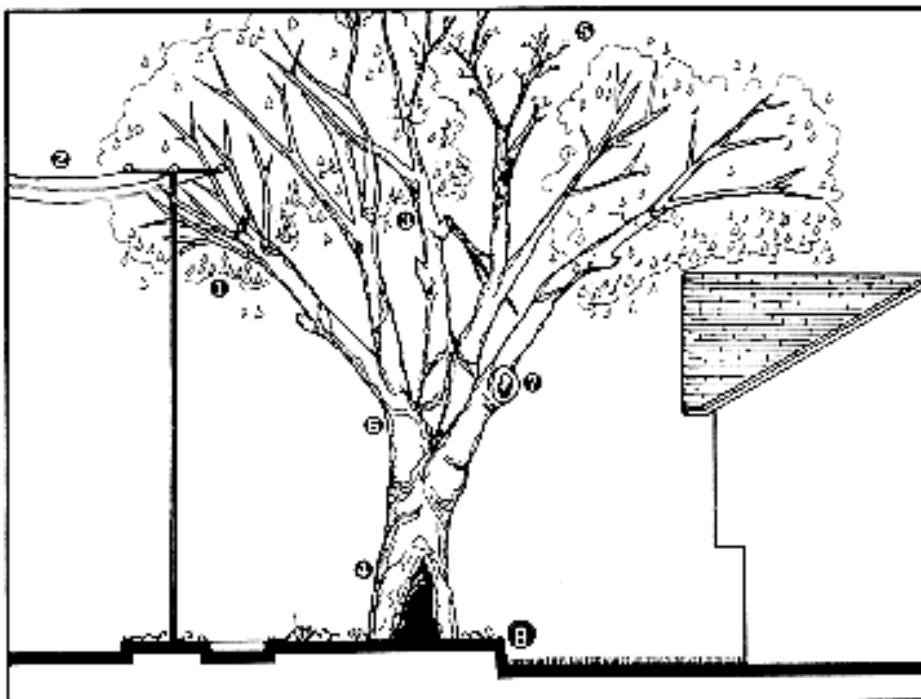
Stromy rostoucí poblíž elektrického vedení mohou svým pádem způsobit druhotné následky. Nejen, že mohou způsobit zranění kolemjdoucím osobám a zničit majetek v blízkosti vedení, ale pád na vodiče následně způsobuje zkrat, jenž může vyvolat požár popř. jiné komplikace. Zvláště nebezpečné jsou dráty spadlé na zem, kterými stále prochází elektrický proud a mohou vážně zranit lidi vyskytující se v jejich okolí. Stromy s možností pádu do elektrického vedení by měly být tedy pravidelně hodnoceny z hlediska provozní bezpečnosti.

Jak rozpoznat rizikový strom

Zodpovězte si tyto otázky.....

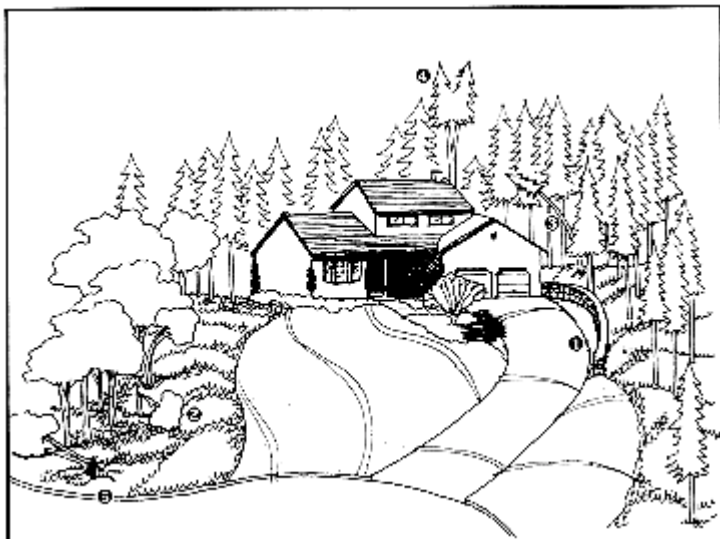
1. Vyskytují se na stromě velké odumřelé větve?
2. Visí na stromě ulomené větve?
3. Vyskytují se na kmeni nebo hlavních větvích stromu velké dutiny nebo ztrouchnivělé dřevo?
4. Jsou na bázi kmene stromu přítomny plodnice hub?
5. Jsou na kmeni nebo v místech rozvětvení trhliny nebo praskliny?
6. Spadly již některé velké větve ze stromu?
7. Spadly nebo odumřely již sousedící stromy?
8. Je strom silně nakloněn?
9. Vyrůstá většina hlavních větví z jediného místa kmene?
10. Byly kořeny poraněny, ulomeny nebo zničeny v důsledku snížení okolního půdního povrchu, např. z důvodu založení chodníku nebo kopání příkopů?
11. Bylo stanoviště nedávno ovlivněno stavbou, zvýšením povrchu půdy nebo založením trávníku?
12. Byly odstraněny stromy z těsného okolí hodnoceného stromů?
13. Byl stromu odřezán vrchol nebo došlo k značnému odvětvení?

Příklady nejčastějších defektů u stromů rostoucích v městském prostředí..

1. Nový obrost z vrcholu, který byl odřezán tzv. sekundární koruna.
2. Elektrické vedení procházející stromem
3. Zlomené nebo naprasklé větve
4. Otevřená velká dutina v kmeni nebo v kosterní větvi
5. Suché a odumírající větve
6. Větve vyrůstající z jednoho místa na kmeni
7. Hniloba a trouchnivění přítomné ve starých velkých ranách
8. Změna výšky půdního povrchu nebo budování jiných staveb v okolí

Příklady nejčastějších defektů u stromů rostoucích ve volné krajině..

1. Nedávné stavební zásahy na stanovišti, svahování, kácení stromů, těžba lesních porostů v bezprostřední blízkosti
2. Choroby stromů v okolí
3. Silné naklonění stromů nad často využívané místo (dům, garáž, odpočívadlo...)
4. Zdvojené kmeny, větve o stejných průměrech – dvojáky
5. Podmáčené oblasti s mělkou půdou

Péče o rizikové stromy

Jedno z následujících opatření může pomoci snížit rizikovost vašeho stromu... Způsobů, jak správně snížit reálná rizika, je více a každý arborista – tj. specialista na péči o stromy vám může navrhnout minimálně jedno z následujících řešení:

1. Odstranění ohroženého cíle. Přestože nelze přemístit domy ani elektrické vedení, můžeme přesunout zahradní posezení, parkování pro auta, doplňky zahradní architektury apod. tak, abychom se vyhnuli případnému poškození při pádu větve stromu.

2. Řez stromu. Odstranění vadných a suchých větví. Nadměrné odstranění živých větví však může vést k oslabení stromu a situaci jen zhoršit, pro větší zásahy je tedy třeba vždy povolát na pomoc kvalifikovaného arboristu.
3. Zabezpečení koruny stromu bezpečnostní vazbou. Toto opatření zahrnuje jakoukoli fyzickou podporu pro oslabené větve a kmeny ke zvýšení jejich stability.
4. Běžná péče. Dospělé stromy vyžadují celoroční péči zejména v podobě dodávek vody, mulčování, je-li třeba i přihnojení. Jednou za několik let je vhodné odborně firmě zadat provedení zdravotního řezu stromů a jeho celkovou inspekci.
5. Odstranění stromů. Některé rizikové stromy je nutné po pečlivém zvážení odstranit. Ve většině případů by mělo následovat nahrazení novými stromy na vhodném místě v nejbližším okolí.

Rozpoznání a snížení rizika u stromů nezvyšuje pouze bezpečí vašeho majetku a majetku vašich sousedů, ale zlepšuje také odolnost stromů a zvyšuje jejich dlouhověkost !

Zajistěte kvalitní péči o vaše stromy

Stromy jsou hodnotnou součástí každého domova v každé společnosti a zaslouží si tedy příkladnou péči. Jestliže jste odpověděli alespoň jednou „ano“ v kapitole „Případná rizika stromů“ anebo je-li vám povědomé některé z rizik na obrázcích, doporučujeme kontaktovat kvalifikovaného arboristu, který rizika u vašeho stromu přezkoumá. Vyskytly-li se rizikové stromy ve vašem okolí v blízkosti elektrického vedení, kontaktujte správce sítě energetických závodů.

Tato brožura je jedna z otevřené řady brožur publikovaných organizací ISA v rámci programu informování široké veřejnosti o správných technikách péče o stromy. Další zpracované témata najdete v anglickém originále na [www stránkách International Society of Arboriculture](http://www.international-society-of-arboriculture.org), nebo v českém překladu na stránkách [Sekce péče o dřeviny - SZKT,o.s.](http://www.szkt.o.s.cz)

Vytvořeno mezinárodní arboristickou organizací International Society of Arboriculture (ISA), neprofitní organizace podporující celosvětový výzkum v oblasti péče o stromy a mající za cíl ochranu stromů jako takových. Další informace získáte na: ISA, P.O. Box 3129, Champaign, IL 61826-3129, USA.

Český překlad a úprava textů SZKT,o.s. - Sekce péče o dřeviny, zastupující ISA v ČR jako jedna z jejích geografických poboček (Chapter). Přeloženo 2003. – pb-

© 1995, 2000 [International Society of Arboriculture](http://www.international-society-of-arboriculture.org).